

Enstitü: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Anabilim Dalı: Temel Eğitim

Programı: Okul Öncesi Eğitimi

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Ebru AYDIN YÜKSEL

Tez Türü ve Tarihi: Yüksek Lisans-Haziran 2025

ÖZET

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME İLE MESLEKİ ÖZ YETERLİLİK DÜZEYLERİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

MERVE KILAVUZ

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin eleştirel düşünme becerileri ile öğretmen öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı çalışmada, İstanbul ilinde farklı kurum türlerinde (devlet, özel, yerel yönetimler) görev yapan 242 okul öncesi öğretmeni araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği ve Öğretmen Öz Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin eleştirel düşünme düzeyleri ve öğretmen öz yeterlik puanları arasında anlamlı ve pozitif yönde ilişkiler tespit edilmiştir. Özellikle “öz düzenleme” ve “öz denetim” gibi eleştirel düşünme alt boyutlarının öğretmen öz yeterliği üzerinde yordayıcı etkileri olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin yaş, mesleki kıdem ve kurum türüne göre anlamlı biçimde farklılaşmadığı; yalnızca “kendine güven” alt boyutunda kurum türüne bağlı anlamlı bir fark bulunduğu saptanmıştır. Araştırmanın sonuçları, okul öncesi öğretmenlerinin eleştirel düşünme becerilerinin mesleki yeterlik algılarını etkileyebileceğini ortaya koymakta ve bu bağlamda öğretmen yetiştirme programları ile hizmet içi eğitim uygulamalarında eleştirel düşünme becerilerinin daha güçlü biçimde desteklenmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel Düşünme, Öğretmen Yeterliliği, Öz Yeterlik, Okul Öncesi Öğretmenliği, Erken Çocukluk Eğitimi.

Bilim Dalı Sayısal Kodu:

University: Istanbul Kültür University

Institute: Institute of Graduate Studies

Department: Basic Education

Programme: Preschool Education

Supervisor: Asst. Prof. Dr. Ebru AYDIN YÜKSEL

Degree Awarded and Date: Master Thesis-June 2025

ABSTRACT

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Eleştirel Düşünme ile Mesleki Öz Yeterlilik Düzeyleri İlişkisinin İncelenmesi

Merve KILAVUZ

The aim of this study is to examine the relationship between preschool teachers' critical thinking skills and their self-efficacy levels. Employing a correlational survey model, which is a quantitative research design, the study was conducted with 255 preschool teachers working in public, private, and municipal early childhood education institutions in Istanbul. Data were collected using the Critical Thinking Disposition Scale and the Teacher Self-Efficacy Scale. The findings revealed a significant and positive relationship between teachers' critical thinking tendencies and their self-efficacy scores. In particular, the sub-dimensions of "self-regulation" and "self-monitoring" within critical thinking were found to be significant predictors of teacher self-efficacy. Additionally, teacher self-efficacy levels did not differ significantly based on variables such as age, years of professional experience, or type of institution; however, a significant difference was observed in the "self-confidence" sub-dimension with respect to institution type. These results suggest that preschool teachers' critical thinking skills may influence their perceptions of professional competence. In this regard, the study highlights the need to strengthen critical thinking components within teacher education programmes and in-service training initiatives.

Key words: Critical Thinking, Teacher Competence, Self-Efficacy, Preschool Teachers, Early Childhood Education.

Science Code: